

1.1.11

12a → (סיום הפרק) 13a (פשיטא היכא דקא נקיט)

1. להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות: תהלים פרק צב פסוק ג

2. ה' פקח עיניו ה' זקף כפופים ה' אהב צדיקים: תהלים פרק קמו פסוק ח

3. בריתי היתה אתו החיים והשלום ואתנם לו מורא וייראני ומפני שמי נחת הוא: מלאכי פרק ב פסוק ה

4. ויגבה ה' צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה: ישעיהו פרק ה פסוק טז

5. גם אנכי הלילה לי מחטא לה' מחול להתפלל בעדכם והוריתי אתכם בדרך הטובה והלשנה: שמואל א פרק יב פסוק כג

6. כי קשרתם פלכם עלי ואין גלה את אָזְנִי בְּכֶרֶת בְּנֵי עַם בְּן יִשְׂרָאֵל חֲלָה מִכֶּם עָלַי וְגַלְהָ אֶת אָזְנִי... שמואל א פרק כב פסוק ח

7. ואני בחלותם לבושי שק עניתי בצום נפשי ותפילתי על חיקי תשוב: תהלים פרק לה פסוק יג

8. למען תזכרי ובשת ולא יהיה לך עוד פתחון פה מפני כלמתך בכפרי לך לכל אשר עשית נאם אָדְנִי ה': יחזקאל פרק טו פסוק סג

9. ויאמר שמואל אל שאול למה הרגזתני להעלות אתי ויאמר שאול צר לי מאד ופלשתים נלחמים בי ואלהים סר מעלי ולא ענני עוד גם ביד הנביאים גם בחלמות ואקרא לך להודיעני מה אעשה: שמואל א פרק כח פסוק טו

10. ויתן ה' גם את ישראל עמך ביד פלשתים ומחר אתה ובניך עמי גם את מחנה ישראל יתן ה' ביד פלשתים: שמואל א פרק כח פסוק יט

11. ויתן לנו שבעה אנשים מבניו והוקענום לה' בגבעת שאול בחיר ה' ס ויאמר המלך אני אתן: שמואל ב פרק כא פסוק ו

12. אל מוציאם ממצרים כתועפת ראם לו: במדבר פרק כג פסוק כב

13. פָּרַע שָׁכַב כְּאֵרֶץ וּקְלָבִיא מִי יְקִימוּנו מִבְּרִיךְ בְּרוּךְ וְאֶרְרִיךְ אֲרוּר: במדבר פרק כד פסוק ט

14. ויאמר ה' אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לזרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתם וזכרתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלהיכם: אני ה' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני ה' אלהיכם: במדבר פרק טו:לז-מא

15. למנצח לדוד אָמֵר נָבַל בְּלָבוֹ אֵין אֱלֹהִים הַשְׁחִיתוּ הַתְּעִיבוּ עָלַי לֵה אֵין עֲשֵׂה טוֹב: תהלים פרק יד פסוק א

16. ... ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי היא שרה בעיני: שופטים פרק יד פסוק ג

17. והיה כאשר מת גִּדְעוֹן וַיִּשְׁבּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים וַיִּשְׁימוּ לָהֶם בְּעַל בְּרִית לְאֱלֹהִים: שופטים פרק ח פסוק ל

18. ... למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך: דברים פרק טו פסוק ג

19. לכן הנה ימים באים נאם ה' ולא יאמרו עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים: כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפונה ומפל הארצות אשר הדחתים שם וישבו על אדמתם: ירמיהו פרק כג פסוק ז-ח

20. ויאמר לו אלהים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל: בראשית פרק לה פסוק י

21. אל תזכרו ראשונות וקדמניות אל תתבוננו: ישעיהו פרק מג פסוק יח

22. הנני עשה חדשה עתה תצמח הלוא תדעויה אף אשים במדבר דרך בישמון נהרות: ישעיהו פרק מג פסוק יט

23. אברם הוא אברהם: דברי הימים א פרק א פסוק כז

24. ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים נתתך: בראשית פרק יז פסוק ה

25. ויאמר אלהים אל אברהם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה: בראשית פרק יז פסוק טו

26. ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב ויאמר הנני: בראשית פרק מו פסוק ב

27. אתה הוא ה' האלהים אשר בחרת באברם והוצאתו מאור כשדים ושמת שמו אברהם: נחמיה פרק ט פסוק ז

- I Discussion regarding following חתימה of ברכה (spin-off from last clause in ד' משנה ד)
- a Question posed: if he begins ברכה over mead with intent of wine but concludes properly (שהכל) – יצא –
- i Note: it's obvious that the inverse is fine; as even if he concluded on wine – יצא
- b Answer: from ruling that in the morning, if he concludes המאורות יצא – יצא – (tho he began מעריב מעריב...)
- i General rule: all follows the signature
- ii Rejection: in that case, he said a חתימה-formula (ברוך אתה ה' יוצר המאורות)
- 1 Note: this rejection only works according to רב, who only requires שם for ברכה
- 2 However: according to ר' יוחנן, who requires מלכות – should be the same
- (a) Block: nonetheless, since he has to mention ביום לילה ומדת לילה ביום, his opening is for both
- 3 Proof: from general rule – must be there to include our case
- (a) Rejection: may be addressing case where he ate dates, thought he ate bread and began to say ברכת (!) מיזן זייני יוצא, as dates ברה"מ, he'd be יוצא, since, even if he said ברכה מעין שלש and concluded with המזון

¹ Critical divergence of גירסאות – see בעה"מ and the version of the אוניום

- II תפילה וברכות ק"ש of הלכות Assorted
- a Text: of evening and morning ברכה after ק"ש – follows v. 1
 - b תפילה. Proper body movement for ברכה – vv. 2-3
 - c עש"ת. Modification of נוסח during עש"ת – עש"ת המלך הקדוש, המלך המשפט – עש"ת (following רב, as per רבה's ruling) – v. 4
 - d חולים. Desideratum of praying on behalf of another (vv. 5-7)
 - i Tangent: value of shame in enabling כפרה (vv. 8-11)
- III Discussion of decision to choose ציצית for daily זכירת יצ"מ (vv. 14)
- a Interest: making בלעם פרשת the text – rejected due to its length (טירחת הצבור) – vv. 12-13
 - i Note: we couldn't read that פסוק alone, as we need to read a פרשת as per the division of משה
 - b 6 Valuable messages in פרשת ציצית. ציצית, יציאת מצרים, עול מצוות, עול מינים, דעת מינים (v. 15), הרהור עבירה (v. 16), הרהור ע"ז (v. 17)
- IV משנה ה': dispute רב"ע/חכמים about mentioning יצ"מ at night (v. 18)
- a דאב"ע expands to nighttime
 - b חכמים expands to ימות המשיח, in spite of v. 19
 - i תוספתא (טו) - ברכות א:יט-טו. 20-27: which further explains position of חכמים; in the future, יצ"מ will be secondary and the recent גאולה primary; models from the renaming of יעקב

תוספתא מסכת ברכות פרק א

י	מזכירין יציאת מצרים בלילות אמ' ר' לעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שאשמע שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא שנ' למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך ימי חיך הימים כל ימי חיך הלילות וחכמים או' ימי חיך העולם הזה כל ימי חיך להביא לימות המשיח אמ' להם בן זומא וכי מזכירין יציאת מצרים לימות המשיח והלא כבר נאמ' לכן הנה ימים [באים] נאם ה' ולא יאמר עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפון אמרו לו לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה אלא שתהא יציאת מצרים מוסף על מלכיות עיקר ויציאת מצרים טפילה כיוצא בו לא יקרא עוד שמך יעקב כי אם ישראל וגו' לא שיעקר שם יעקב ממנו אלא שיהא יעקב מוסף על ישראל ישראל עיקר ויעקב טפילה
יא	כיוצא בו אל תזכרו ראשונות וקדמוניות אל תתבוננו אל תתבוננו אלו של מצרים הנני עשה חדשה עתה תצמח זו מלחמת גוג ומגוג (של גוג) משלו משל למה הדבר דומה לאחד שהיה מהלך בדרך ופגע בו זאב וניצל ממנו והיה מספר והולך מעשה הזאב פגע בו ארי וניצל מידו שכח מעשה הזאב והיה מספר במעשה הארי אחר כך פגע בו נחש וניצל מידו שכח מעשה שניהם והיה מספר והולך מעשה הנחש אף כך ישראל צרות האחרונות משכחות את הראשונות
יב	כיוצא בהן לא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם כתחלה הרי את אב לארם עכשיו הרי את אב לכל העולם כולו שנ' כי אב המון גוים נתתיך
יג	כיוצא בו שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה בתחלה הרי היא שרי על עמה עכשיו הרי היא שרה על כל באי עולם שנ' כי שרה שמה
יד	אע"פ שחזר וקרא את אברהם אברם אינו לגנאי אלא לשבח ליהושע הושע אינו לגנאי אלא לשבח הוא אברם עד שלא נדבר עמו והוא אברהם משנדבר עמו הוא הושע עד שלא נכנס לגדולה והוא יהושע משנכנס לגדולה משה אברהם אברהם יעקב יעקב שמואל שמואל כולן לשון חיבה לשון זירוז הן הן עד שלא נדבר עמהן והן הן משנדבר עמהן הן הן עד שלא נכנסו לגדולה והן הן משנכנסו לגדולה
טו	כיוצא בו ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון וכי מה ראה הכת' להחזיר לה שם הראשון לפי שנ' כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר יכול אף עכשיו הרי היא באף ובחמה ת"ל ההר חמד אלהים לשבתו הרי היא בחמדה ובתאוה מלמד שכיפר לה חורבנה ומניין שאין השכינה חוזרת לתוכה עד שתעשה הר שנ' ויהי בשלם סוכו מצינו כשהוא שלם קרויה הר הא אין השכינה חוזרת לתוכה עד שתיעשה הר ואו' ויקרא אברהם את שם המקום ההוא ה' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה ואו' זכור ה' לבני אדם את יום ירושלם אימתי כשיעקרו יסודותיה ממנה האמרים ערו ערו עד היסוד בה